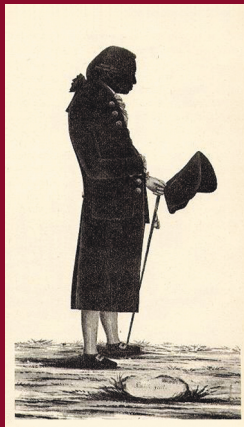

NA PRZEŁOMIE

25 lat seminarium filozoficznego

Uniwersytet Jagielloński 1995-2020

NA PRZEŁOMIE
25 LAT SEMINARIUM FILOZOFICZNEGO
UNIWERSYTET JAGIELLOŃSKI 1995-2020

Na Przełomie

25 lat seminarium filozoficznego
Uniwersytet Jagielloński 1995-2020

Studia pod redakcją
Jacka Romańskiego,
Anny Szklarskiej,
Sabiny Prejsnar-Szatyńskiej

Posłowie
Józef Lipiec

Kraków

© Copyright by individual authors, 2020

Recenzenci

prof. dr hab. Beata Szymańska-Aleksandrowicz

dr hab. Joanna Hańderek, prof. UJ

dr hab. Michał Bohun, prof. UJ

dr hab. Ryszard Wiśniewski, prof. UMK

dr hab. Maria Zowisło, prof. AWF w Krakowie

Opracowanie redakcyjne

Sylwia Mieczkowska

Projekt okładki

Paweł Sepielak

Autor fotografii

Jacek Romański

ISBN 978-83-8138-122-2 (druk)

ISBN 978-83-8138-277-9 (on-line, pdf)

Publikacja dofinansowana ze środków Instytutu Filozofii

Uniwersytetu Jagiellońskiego oraz Uczestników

Seminarium Na Przełomie

WYDAWNICTWO KSIĘGARNIA AKADEMICKA

ul. św. Anny 6, 31-008 Kraków

tel.: 12 421-13-87; 12 431-27-43

e-mail: akademicka@akademicka.pl

Księgarnia internetowa: <https://akademicka.pl>

Spis treści

Wstęp	7
Stanisław Łojek	
Piękno was wyzwoli. Sztuka według Nietzschego według Heideggera	9
Piotr Mróz	
Niepokoje inskrypcji przemocy – przesłanie Musilowskiego moralitetu. Kilka uwag o niepokojach wychowanka Törlessa	55
Magdalena Malska	
Symbolika baletów Augusta Bournonville’a	75
Agnieszka Smrokowska-Reichmann	
Rozum rozczłonkowany. Racjonalność komunikacyjna Jürgena Habermasa	101
Ryszard Philipp	
Augustiański Bóg nie stwarza zła?	125
Joanna Wilkońska	
Nihilizm i radykalny altruizm. Ontologia determinowana etyką u J.-P. Sartre’a i E. Lévinasa	137
Magdalena Marciniak-Pinel	
„W tym szaleństwie jest metoda”, czyli do czego Freudowi potrzebny był Hamlet?	165

Małgorzata Ziąbka	
W świetle aksjologii negatywności	177
Ewa Kurlito-Kalitowska	
Filozoficzna analiza bólu i cierpienia	195
Jacek Romański	
Zagadnienie immanencji w Deleuzjańskiej interpretacji Spinozy	223
Sabina Prejsnar-Szatyńska	
Ontologiczne spory o istnienie społeczeństwa w polskiej teorii socjologicznej	239
Anna Szklarska	
Dialektyka przemocy w historiozofii G.W.F. Hegla	263
Beata Foszczyńska	
Aksjosfera sportu	291
Anna Smywińska-Pohl	
O prababkach, córkach Nawojki. Kobiety z wykształceniem filozoficznym związane z przedwojennym Uniwersytetem Jagiellońskim (1897-1939)	315
Joanna Ziarkowska	
Podróże do międzywojennego Krakowa w świetle aksjologii	331
Małgorzata Konarzewska	
Analogie terminologiczne i leksykalne w twórczości św. Jana oraz mistyków świata islamu.	359
Katarzyna Barska	
Kim jestem? Byt ludzki w ujęciu systemowym	379
Dorota Ucińska	
Edmund Husserl. Redukcja do absolutu	391
Józef Lipiec	
Posłowie	411

Wstęp

Pragniemy podziękować wszystkim uczestnikom Seminarium „Na Przełomie”, którzy na przestrzeni lat brali mniej lub bardziej aktywny udział w jego pracach. Wasza obecność tworzyła klimat miejsca otwartego, przyjaznego i motywującego do pracy naukowej. Seminarium, będąc miejscem wymiany poglądów ludzi o odmiennych zainteresowaniach badawczych, okazało się urodzajnym podłożem, na którym z ziaren pasji filozoficznych wyrósł bogaty plon prac doktorskich i habilitacyjnych. Świadczą o tym liczne rozprawy naukowe, które w większości zostały wydane w formie książkowej, umożliwiając tym samym szersze oddziaływanie na kolejne pokolenia naukowców, a w konsekwencji na rozwój nauki.

Tom, który przygotowaliśmy, stanowi przegląd zagadnień podejmowanych w ramach naszych spotkań. Dziękujemy Autorom tekstów za włączenie się w inicjatywę upamiętnienia Seminarium.

Szczególne podziękowania w imieniu wszystkich uczestników „Na Przełomie” składamy Profesorowi Józefowi Lipcowi. Jego charyzma, osobowość i dobra wola pozwoliły wielu z nas wykorzystać swój potencjał i dodać drobny wkład w rozwój dziedziny, którą się zajmuje. Będąc naszym przewodnikiem na naukowych ścieżkach, otacza nas opieką, wspiera i nieustannie motywuje do dalszej pracy naukowej.

W imieniu Redaktorów Sabina Prejsnar-Szatyńska

Postówie

W połowie lat 90. na Uniwersytecie Jagiellońskim rozpoczęło nieprzerwaną działalność seminarium filozoficzne, które z czasem przybrało nazwę Na Przełomie. Prowadzone przeze mnie przez 25 lat stanowiło miejsce prezentacji prac i żywych debat grona doktorantów, przygotowujących swe rozprawy, ale także wielu osób zainteresowanych filozofią i poruszaną problematyką. Trzon seminarium tworzyły osoby przygotowujące pod moją bezpośrednią opieką swe dysertacje. Nie brakło jednak wcale licznej gromady podopiecznych innych profesorów, a także ich samych od czasu do czasu uświetniających osobistym wkładem prowadzone dyskusje. Dodać wypada, że choć Na Przełomie łączyło przede wszystkim absolwentów Uniwersytetu Jagiellońskiego, to chętnie, niekiedy dość regularnie uczestniczyli w nim przedstawiciele innych uczelni, w tym również pozakrakowskich ośrodków akademickich.

Skąd nazwa Na Przełomie? Pojawiła się ona przypadkiem, na marginesie roztrząsań nad fenomenem narastających w tamtej dekadzie nastrojów millenarystycznych, zawierających tyle pierwiastków katastroficznych, ile przeciwnie, przypływu historiozoficznego optymizmu. Hasło „na przełomie” stanowiło w każdym razie wyraz świadomości, że oto nam właśnie, temu oto pokoleniu, przypadł przywilej przeżycia nie tylko wieków, ale i tysiąclecia.

Na drugim planie mieściło się wyjaśnienie odwołujące się do przekory i autoironii wobec poczucia rosnących ambicji, niezrządkich w debiutanckich próbach. Sygnalizował to stały afisz seminarium, z grafiką sylwetki Immanuela Kanta jako symbolu wszelkich śmiałych „przewrotów kopernikańskich” w filozofii. Można też było odnieść wrażenie, że tworzenie dojrzałych rozpraw doktorskich, tudzież następnych w karierze, traktowane może być czysto indywidualnie jako stan samooceny przełomowego charakteru własnej twórczości, przynajmniej w perspektywie poszczególnych życiorysów.

Krótki okres przełomu przeminął wraz z nadejściem XXI wieku. Nazwa przyjęła się jednak i pozostała. Niech więc trwa do następnego przełomowego czasu.

Na Przełomie przyjęło trzy zasady. Po pierwsze, różnorodności tematycznej. Po drugie, dyscypliny formalnej. Po trzecie, swobody towarzyskiej. Zasada pierwsza wypływa z założenia, że wspólnym polem jest filozofia, nigdy zaś jej okrojony fragment, dziedzina, dział lub specjalność. Oznaczało to, że trafny wybór jest zawsze samodzielny akt decyzji każdego konkretnego doktoranta, na pewno bowiem nie mogą to być – i nie są – zainteresowania oraz wąskie kompetencje opiekuna seminarium. Zaletą filozofii jest jej wszechstronność, wadą zaś ograniczoność zarówno tematyczna, metodologiczna, jak i kategorializacji, każda zaś prowadząca do zaciemnienia i zamknięcia horyzontu, a w konsekwencji uwiadu poczucia zaciekawienia różnaitością filozoficznych wyzwań.

Na Przełomie gościło wszystkich zainteresowanych i otwierało szanse debaty specjalistom różnych kwestii i opcji, w tym również najdalszym od preferencji i poglądów prowadzącego. Zyskiwał na tym każdy, twórcy prac zarówno pokrewnych, jak i odległych problemowo. Co więcej, stosowanie tej zasady niosło pożytki zwolennikom określonych rozwiązań, ale też reprezentantom innych, miłośnikom odmiennych autorów i szkół myślenia. Inaczej rzecz ujmując, regułą seminarium była demokracja stanowisk, języków i rozstrzygnięć. Szczerze mówiąc, tak pojęta praktyka wywoływała czasem kłopoty wewnątrzgrupowe, dotyczące wszakże wszystkich po równo, także i mnie (posiadającego przecież w wielu

sprawach własne stanowisko i język opisu, bez śladów obecności w pracach moich „przełomowych” seminarzystów). Coś za coś. Monotonii treści i identycznego słownictwa przeciwstawiona zostaje inna wartość, mianowicie – forma polifoniczna.

Zasada druga to żądanie, by każde wprowadzenie w dyskusję oparte było obowiązkowo na gotowym tekście rozdziału lub jego fragmentu. Odrzuciliśmy zatem koncepcje prezentacji rzeczy niedopracowanych bądź zgoła tylko zarysowanych w konspektowo luźnych dywagacjach. Nie ma co ukrywać, że jest to zasada jawnie antysokrateska, bliska zaś autorom, którzy ośmielali się występować publicznie z dziełami kulturowo i językowo dojrzałymi. Wymóg ten został przyjęty przez uczestników z pełnym zrozumieniem, znacznie przyspieszając ich rozwój, a na pewno samodyscyplinę myślenia oraz tempo powstawania gotowych dysertacji.

Trzecia zasada miała swoisty charakter organizacyjny, odrzucający sztywność zachowań i postaw wyrosłych w brzydkich i nieprzytulnych salkach instytutowych. Po pierwszych próbach w różnych kawiarniach z okolic Instytutu (na Grodzkiej i Kanoniczej) na długie lata zagościliśmy w „Stajni” na Kazimierzu, a w ostatnim okresie w barze „Marco” na rogu Biskupiej i Łobzowskiej. Zupełnie inne rodzą się myśli w strukturze kręgu ze wspomaganiem umysłu kawą, herbatą lub małym piwem niż sztywnym układzie katedralnym, z wydzielonymi pozycjami dyrygenta, solisty i publiczności. Sokrates wybrał agorę, Arystoteles spacerował po oliwnym gaju, większość akademickich profesorów ukochała repliki ambon i szkół niedzielnych. My byliśmy bliżsi Platonowi (rzecz jasna z *Uczty*).

Seminarium – to nade wszystko ludzie, konkretni, wyposażeni w niepowtarzalne osobowości, uzdolnienia i poziom wrażliwości, tworzący własne myśli i dzieła, ujmowani w danych, wyjątkowych okolicznościach i dojrzewający w ogólnych procesach rozwojowych.

Reprezentacja Na Przełomie przedstawia się sama – wyraziście i wprost – w niniejszej książce. O innych uczestnikach wypada również wspomnieć z imienia i nazwiska, zarówno tych, którzy pomyślnie zakończyli swoją drogę doktorską, jak i wszystkich

pozostałych wpisujących się w historię Na Przełomie, a na pewno w moją pamięć.

Wcześniej, przed utworzeniem regularnego seminarium przeze mnie prowadzonego w Instytucie Filozofii UJ, dane mi było prowadzić kilka doktoratów – od Bogusława Kwarciaka (1985), Tadeusza Chrobaka (1999) i Andrzeja Niesporka (1991) po trójkę z AWF-u (Halinę Zdebską-Biziewską, Dorotę Ambroży, Mirosława Juszkiewicza, recenzowanych przez profesorów filozofii). Okres Na Przełomie zapoczątkowały doktoraty Pawła Pawłowskiego, Agaty Seweryn (po mężu Iskierdo de Paul), Magdaleny Małskiej i Stanisława Łojka. Grono uczestników uzupełniali także Agnieszka Łęczyńska, Edward Bolak, Damian Janus, Przemysław Dul i Andrzej Wilk.

W drugiej fazie nastąpił prawdziwy wysyp obronionych dySSERTACJI doktorskich: Agnieszki Smrokowskiej-Reichmann, Małgorzaty Ziąbki, Joanny Wilkońskiej, Ryszarda Philippa, Filipa Kobieli, Pawła Bankiewicza, Magdaleny Marciniak-Pinel, Jacka Romańskiego, Ewy Kurlito-Kalitowskiej i Bożeny Kalickiej-Diakon. Dopełniały ten rejestr ostatnie doktoraty: Sabiny Prejsnar-Szatyńskiej, Anny Szklarskiej, Marty Tyszki i Anny Smywińskiej-Pohl (plus finalizującej swój przewód Doroty Ucińskiej).

Wśród aktywnych uczestników seminarium odnotować wypada następujące nazwiska: Sebastian Stankiewicz, Luiza Kula, Ewa Adamczyk, Maja Pawłowska, Maciej Małski, Grażyna Rogowska, Justyna Rybińska, Krystyna Krasuska-Gil, Katarzyna Barska, Amelia Piechocka, Monika Ochman-Świątek, Mariola Frankiewicz, Karolina Glazor, Joanna Kurcz, Ryszard Śmiałek, Anna Studnicka, Marek Jeleń, Łukasz Penderecki, Joanna Roch-Ruman, Bartłomiej Chowaniec, Przemysław Hankus, Jarosław Surówka, Eliza Karczewska-Kozłowska, Joanna Pierzga, Janusz Sytnik-Czetwertyński, Eliza Segiet, ks. Remigiusz Król, Kajetan Młynarski, Łukasz Śliwa, Tatiana Miłowa.

Przez wiele lat uczestniczyła w seminarium – z reguły z ciekawymi referatami przedhabilitacyjnymi – dr Małgorzata Konarzewska z Lublina, a także dr Maria Zowisło (dziś już profesor) oraz dr Anna Kamińska i dr Bohdan Ogrodnik. Obecność swą zaznaczali

także profesorowie Beata Szymańska-Aleksandrowicz, Piotr Mróz, Wiesław Alejziak i Jan Czerniawski. Niezmiennie od ponad 20 lat obecny jest dr hab. Stanisław Łojek. W seminarium uczestniczyli też doktoranci i doktorzy z AWF-u: dr Joanna Ziarkowska, dr Beata Foszczyńska, dr Paweł Pięta, Kamila Kałużna, Katarzyna Homonik, Bogdan Koraszewski. Niektórzy z wymienionych przygotowali doktoraty pod opieką innych promotorów (Sebastian Stankiewicz, Katarzyna Barska, Luiza Kula, Andrzej Wilk, Karolina Glazor). Byli też tacy, którzy wycofali się na ostatniej prostej. Niektórzy traktowali seminarium Na Przełomie jako dalszy ciąg studiów i formę stałego ożywiania intelektualnej sprawności li tylko. Wszystkich wspominam wszelako z serdecznością i wdzięcznością, 25 lat wspólnej pracy ma swoją własną niekwestionowaną wartość.

Niestety, śmierć zabrała w rozkwicie talentu i twórczych możliwości dr Ewę Kurleto-Kalitowską i dr Małgorzatę Ziąbkę. Jedna napisała pracę zatytułowaną *Filozofia przemijania we współczesnej filozofii polskiej*, druga – *Zło i brzydota w świetle aksjologii negatywności*. Wiele lat wcześniej odszedł mój pierwszy doktor Bogusław Kwarciak, a ostatnio pierwsza doktor z kilkunastoosobowej grupy z AWF-u Halina Zdebska-Biziewska. Żegnając ich, mogę tylko powtórzyć słowa pożegnania: „Jest to wbrew naturze, gdy profesor żegna swoich uczniów – powinno być odwrotnie”.

Książka *Na Przełomie* jest niezmiennie ciekawym zbiorem prac rozmaitych. Stanowi świadectwo programowej różnorodności tematycznej, a zarazem potwierdzenie filozoficznych pasji i kompetencji indywidualnych u młodych wciąż – filozofów. Niektórzy znajdują się zapewne w pobliżu apogeum swej drogi twórczej, inni zbliżają się powoli do swej *entelechii*. Czy przemierzać dalsze etapy samotnie lub w innych konfiguracjach organizacyjnych i personalnych, czy też może nadal z zapleczem materii i ducha Na Przełomie, czynnym w następnym ćwierćwieczu? Czas pokaże.

Za inicjatywę i pracę nad tym zbiorem przekazuję gratulacje i podziękowania Jackowi Romańskiemu, Annie Szklarskiej i Sabinie Prejsnar-Szatyńskiej, a także, oczywiście, wszystkim Autorom oraz Recenzentom i Wydawcy.

Indeks osób

A

Abel 368

Abraham Karl 166

Adamczyk Ewa 414

Adler Alfred 103, 166

Adler Stefania 321-322, 324, 327, 329

Adorno Theodor W. 116

Agape 89

Al-Hakim Taufik 94

Al-Halladż 363

Al-Huŷviri 362

Alain, właśc. Émile Chartier 59

Alejsiak Wiesław 415

Aleksander III Macedoński 267

Algazel (Al-Ghazali) 363, 366

Allah Ibn Ata z Aleksandrii 373

Ambroży Dorota 414

Aminadab 373

Andersen Hans Christian 84

Anzelm z Canterbury św. 133

Arabi Ibn Al 362, 365-366, 370-371

Aragon Louis 166

Arendt Hannah 185

Arnold Thomas 306

Arystoteles 12, 242, 245, 255, 258, 271, 283, 293, 305, 413

Augustyn z Hippony św. 125-129, 131, 133-135, 181, 242

Aumer Jean-Louis 77

B

Bailly Rosa 345

Bankiewicz Paweł 414

Barska Katarzyna 379, 414-415

Barthes Roland 57

Baudelaire Charles Pierre 59, 173

Baudouin Charles 166

Beauvoir Simone de 319

Beecher Henry K. 214

Berggreen Andreas Peter 90

Bergson Henri 317

Berkeley George 320

Berlin Isaiah 285

Bertalanffy Karl Ludwig von 382

Biegańska Halina 324, 327

Bieńkowski Wiesław Józef 338

Bier-Korngold Zuzanna (Suzanne Pacaud) 318, 321, 327

Boecjusz z Dacji (Anicius Manlius Severinus Boëthius) 234

Bolak Edward 414
 Bolte Gerhard 113
 Bournonville Antoine 77
 Bournonville August 75-80, 82, 84-87, 89-90, 92, 94, 97-99
 Bovet Pierre 327
 Boznańska Olga 323
 Breton André 166
 Bruno Giordano, właśc. Philippo Bruno 234, 322
 Bukowski Jerzy 157
 Bunin Iwan A. 62
 Buxbaum Abram (Artur Rzeczyca) 325
 Buxbaum Henryka 325
 Buxbaum Melania 325, 327

C

Cackowski Zdzisław 198-201, 205-206, 209-211
 Caillois Roger 309
 Camus Albert 59
Caritas 89
 Char René 166
 Chartier Émile, zw. Alain 59
 Chesterton Gilbert Keith 57
 Chowaniec Bartłomiej 414
 Christian II Oldenburg, król Danii i Norwegii 92
 Chrobak Tadeusz 414
 Chrzanowski Ignacy 326
 Chwin Stefan 211
 Cioran Emil 197
 Cirlot Juan Eduardo 88
 Coleridge Samuel Taylor 165, 169
 Comte August 250
 Copleston Frederick Charles 282
 Coubertin Pierre de 304, 306, 313
 Cicero Marek Tulliusz (Marcus Tullius Cicero) 292

Czerniawski Jan 415
 Czeżowski Tadeusz 177, 183-184, 186, 196, 207, 212

D

Dąmbaska Izydora 207
 Decjusz Trajan (Gaius Messius Quintus Decius) 94
 Deleuze Gilles 224-229, 231-233, 235-236
 Demel Maciej 297
 Derrida Jacques 13, 399
 Desnos Robert 166
 De Tarde Jean-Gabriel 63
 Didi-Huberman Georges 185
 Dilthey Wilhelm Christian 17, 318
 Dobieszewski Janusz 334
 Döblin Alfred 351
 Dobrzycki Jerzy 348
 Dostojewski Fiodor M. 61
 Dul Przemysław 414
 Duns Szkot Jan 231
 Dybowski Janusz Teodor 57
 Dziubiński Zbigniew 334, 336

E

Eco Umberto 60
Edyp 165, 168-175
 Eliade Mircea 82
 Éluard Paul, właśc. Eugène Émile Paul Grindel 166
 Epiktet z Hierapolis 322
Eros 89
 Estreicher Karol 344, 346, 352

F

Fałat Julian 323
 Fichte Johann Gottlieb 272, 285

Fink Eugen 401, 405
 Flaubert Gustave 59
 Fliess Wilhelm 168
 Foszczyńska Beata 291, 415
 Foucault Paul-Michel 57
 Franciszek z Asyżu św. 351
 Frankiewicz Mariola 414
 Freud Sigmunt 57, 63, 165-175
 Fries Jakob Friedrich 320
 Fromm Erich 64, 218
 Frynichos 128

G

Gadamer Hans-Georg 60
 Gade Niels Wilhelm 84, 90
 Gajusz Juliusz Cezar (Gaius Iulius Caesar) 267
 Galewicz Włodzimierz 177, 179
 Garbowski Tadeusz 317, 319-320, 32, 327-328
 Genet Jean 59, 69
 Giacometti Alberto 59
 Gide André Paul Guillaume 62, 65
 Gierasimiuk Jerzy 12
 Glazor Karolina 414-415
 Godula Róża 337
 Goethe Johann Wolfgang von 34, 165, 169, 320
 Golding William Gerald 62, 65
 Gołaszewska Maria 177, 179-182, 184, 188, 191-193, 293, 343, 347
 Grzegorz z Tours 94
 Guimet Fernand 319
 Gumowski Jan Kanty 323-324
 Gwóźdź Andrzej 302

H

Habermas Jürgen 101-117, 119-122
 Halicka Alicja 322

Hankus Przemysław 414
 Hardenberg Georg Philipp von, pseud. Novalis 206
 Hartmann Johan Peter Emilius 90
 Hartmann Nicolai 384
 Hassner Pierre 289
 Hegel Georg Wilhelm Friedrich 13-14, 18, 150, 242, 263-289, 320-321, 325
 Heidegger Martin 9-21, 23, 25, 27-28, 30-35, 37-39, 43, 45-47, 49, 51-53, 146, 224, 406
 Heinrich Władysław 317, 319, 321
 Helsted Edvard 84
 Henry Louis 77
 Hesse Hermann Karl 62, 65
 Hieronim ze Strydonu (Eusebius Sophronius Hieronymus) św. 374
 Hildegarda z Bingen 373
 Himmler Heinrich Luitpold 71
 Hipokrates z Kos 201, 213
 Hitler Adolf 160, 209
 Hłasko Marek 62
 Hobbes Thomas 264, 270-271
 Hochenberg-Landman Ruchla 324-325, 327
 Höffe Otfried 284
 Hölderlin Johann Christian Friedrich 34
 Homoncik Katarzyna 415
 Horkheimer Max 113, 116
 Horthy Miklós 345
 Hughes Richard Arthur Warren 62, 65
 Huizinga Johan 310
 Husserl Edmund 391-402, 406

I

Ibn Ishak Abu Abd Allah Muhammad 367

Ingarden Roman 293, 379-384,
387-388

J

Jackowski Antoni 350
Jan od Krzyża św. (San Juan de la
Cruz) 359
Jan Paweł II św. (Karol Wojtyła), pa-
pież 196, 218
Jankielowska (Jankielowska-Rapo-
port) Helena 317, 320, 325, 327,
329
Janus Damian 414
Jaspers Karl Theodor 318
Jehin-Prume Franz 84
Jeleń Marek 414
Jensen Wilhelm 167
Jezus Chrystus 94, 96, 189
Jędraszewski Marek 151, 158
Jones (Alfred) Ernest 166, 168
Joyce James Augustine Aloysius 62
Józef z Arymatei 189
Jung Carl Gustav 57, 63, 95, 166
Jürgensen Knud Arne 77
Juszkiewicz Mirosław 414

K

Kain 368
Kalicińska-Korpałowa Franciszka
317, 327
Kalicka-Diakon Bożena 414
Kałużna Kamila 415
Kamińska Anna 414
Kant Immanuel 72, 114, 127, 133,
184, 187, 233, 281-282, 317,
319-321, 400, 412
Kantor Ryszard 339
Karczewska-Kozłowska Eliza 414

Kartezjusz (René Descartes) 231,
317, 329

Kay Brian 214

Kępiński Antoni 202, 218-219

Kierkegaard Søren Aabye 211

Klemperer Victor 72

Kobiela Filip 414

Kojève Alexandre 277

Kolarzowska Zofia 319-320, 327

Kołąkowski Leszek 199

Kołątaj Hugo Stumberg 316

Konarzewska Małgorzata 359, 414

Konopczyński Władysław 326

Koraszewski Bogdan 415

Korczyńska Justyna (s. Maria Igna-
cja) 320, 322, 324, 327-328

Korngold Augustyna (Augustine
Landau) 322-323, 327

Korpała Józef 317

Kowalczyk Stanisław 294, 297, 300,
307, 310

Krasuska-Gil Krystyna 414

Krawczyk Zbigniew 311

Kremmer Józef 320-321

Kronstom Henning 95

Król Remigiusz 414

Kuderowicz Zbigniew 266, 270, 273,
284

Kula Luiza 414-415

Kundera Milan 59

Kurcz Joanna 414

Kurleto-Kalitowska Ewa 195,
414-415

Kwarciak Bogusław 414-415

L

La Rochefoucauld François de 212

Lacotte Pierre 80

Lam Alif 372

- Landau Augustine zob. Korngold
Augustyna
- Landau Gizela 318, 325, 327
- Landman Abraham (Adam) 276, 325
- Lao-Tse (Lao Tsy, Laozi) 87
- Laszczka Konstanty 324
- Lauer Quentin 394
- Lawrence David Herbert 62
- Le Bon Gustave 63
- Leder Andrzej 393
- Leibniz Gottfried Wilhelm 199
- Leiris (Julien) Michel 166
- Lévinas Emmanuel 137-139, 141-143, 145-154, 157-163
- Lewandowska-Tarasiuk Ewa 334
- Lipiec Józef 7, 177, 182, 186, 199, 204, 255, 293-294, 298, 300, 302, 304, 308, 311, 332-334, 340, 343, 347, 411
- Locke John 306
- Løvenskjold Herman Severin von 80
- Loyola Ignacy św. 372
- Ludwik XIV Burbon, król Francji 76
- Ludwik XVI Burbon, król Francji 76
- Ludwik z Granady, właśc. Louis de Sarría św. 372
- Lumbye Hans Christian 84
- Lytard Jean-François 116, 173-174
- Ł**
- Łęczyńska Agnieszka 414
- Łojek Stanisław 9, 275, 277, 414-415
- M**
- Makota Janina 293
- Malczewski Jacek 323-324
- Mallarmé Stéphane, właśc. Étienne 173
- Malska Magdalena 75, 414
- Malski Maciej 414
- Mangel Estera 320, 327-328
- Marciniak-Pinel Magdalena 165, 414
- Marek Aureliusz Antoninus (Marcus Aurelius Antoninus) 322
- Maria Magdalena (Maria z Magdali)* 98
- Marks Karol 242, 280
- Mauron Charles 166, 173
- Mazilier Joseph 77
- Meader Alphonse 166
- Mehoffer Józef 324
- Mensch James Richard 401, 403
- Merleau-Ponty Maurice 58, 60
- Midura Franciszek 341
- Mikołaj z Kuzy, właśc. Nicolaus Krebs 234
- Mill John Stuart 285, 324
- Miłowa Tatiana 414
- Minerwa* 286-288
- Młynarski Kajetan 414
- Molière, właśc. Jean Baptiste Poquelin 173
- Mroczkowski Mieczysław 57
- Mróz Piotr 55, 415
- Musil Robert 56, 62-66, 68-69, 72, 74
- Musset Alfred de 197
- N**
- Naganowski Egon 62
- Napoleon Bonaparte 267
- Narcyz* 98
- Nerval Gérard de 173
- Niesporek Andrzej 414

- Nietzsche Friedrich Wilhelm 9-12,
17-29, 31-38, 40-44, 46-48, 51-
53, 324, 328
- Nizan Paul-Yves 59
- Noe 367
- Nourrit Adolphe 80
- Novalis zob. Hardenberg Georg
Philipp von 206
- Noverre Jean-Georges 77
- Nowicki Światosław Florian 288
- Nūrī z Bagdadu 363, 370-371
- Nyerup Rasmus 90
- O**
- Ochman-Świątek Monika 414
- Ogrodnik Bohdan 414
- Orlewicz-Musiał Małgorzata 349
- Ostachiewicz-Bańkowska-Trzcinińska Cecylia 321
- Ostasz Lech 179
- Osuna Franciszek (Francisco de
Osuna) 372
- Owsianowska Sabina 340, 351
- P**
- Parandowski Jan 62, 65
- Parmenides z Elei 161
- Paulli Holger Simon 84
- Pawlicki Stefan 318, 320, 324
- Pawłowska Maja 414
- Pawłowski Paweł 414
- Peirce Charles 107
- Pellegrino Edmund Daniel 217
- Penderecki Łukasz 414
- Perry Ralph Barton 332
- Philipp Ryszard 125, 414
- Piechocka Amelia 414
- Pierzga Joanna 414
- Pięta Paweł 415
- Piłsudski Józef Klemens 326, 349,
355
- Pinkas Ignacy 324
- Platon 12, 15, 20, 43-46, 161-162,
225-227, 242, 293, 301, 321-322,
413
- Plotyn 322
- Polus Andrzej 309
- Popper Karl 107
- Prejsnar-Szatyńska Sabina 7, 239,
414-415
- Prus Bolesław, właśc. Aleksander
Głowacki 181, 212
- Pseudo-Dionizy Areopagita 364,
372
- Purchla Jacek 337
- Puzynina Jadwiga 345
- R**
- Racine Jean-Baptiste 173
- Rank Otto, właśc. Otto Rosenfeld
166
- Reaney Darryl 219
- Reich Wilhelm 64
- Reid Thomas 327
- Rembowski Jan 322-323
- Rilke Rainer Maria 62
- Roch-Ruman Joanna 414
- Rogowska Grażyna 414
- Romański Jacek 223, 414-415
- Ronda Ibn Abbad de 366
- Roqueplo Philippe 319
- Rorschach Hermann 322
- Rosenberg Alexander 71
- Rosenberg Zofia Antonina 328
- Rosenblatt (Fredro-Boniecka) Ma-
ria 321-323, 325, 327
- Rosenblatt Alicja 323

- Rosenblatt Karola 323
 Rosenkrantz Karol 191
 Rosenzweig (Safier) Minna 327-328
 Rosiak Marek 266, 269, 281
 Rossini Gioacchino Antonio 90
 Rubczyński Witold 317-320, 322, 325, 327-328
 Rumi Dżalal Ad-Din 362-363
 Rybakow Anatolij N. 65
 Rybicki Paweł 239-241, 245, 251, 253-258
 Rybińska Justyna 414
- S**
- Sacher-Masoch Leopold Ritter von 63
 Sadik Dżafar as 364
 Saily Suzanne 345
 Sala Józef 334
Salomon, prorok 367
 Sartre Jean-Paul 58-60, 62, 66, 69, 137-140, 142, 145-146, 148-151, 153, 155-158
 Schapirówna Henia 328
 Scheler Max 178, 187-188, 318
 Schleiermacher Friedrich Daniel Ernst 325
 Schmitt Carl 71
 Schneitzhoeffter Jean 80
 Schopenhauer Arthur 16, 317-318
 Seel Martin 117-120
 Segiet Eliza 414
 Seweryn (Iskierdo de Paul) Agata 414
 Sichulski Kazimierz 323
 Siemek Marek 276-281
 Siódmak Abraham 328
 Skarga Barbara 206
 Skłodowska-Curie Maria 318, 320, 359
 Słowacki Juliusz 324
 Smrokowska-Reichmann Agnieszka 101, 414
 Smywińska-Pohl Anna 315, 414
 Sofokles 168-169, 171-172, 287
 Sokrates 287, 293, 413
 Sonnenschein-Markowiczowa Franciszka 320, 327
 Sorel Georges Eugène 63
 Spencer Herbert 251
 Spinoza Baruch (Benedykt) 223-225, 228-229, 231-235
 Stalin Józef, właśc. Iosif Wissarionowicz Dżugaszwili 160
 Stankiewicz Sebastian 414-415
 Starobinski Jean 168-171, 173-174
 Steinberg Witold (Aleksander Rudziński) 317
 Steiner George 209
 Stern William 318
 Stróżewski Władysław 293
 Studnicka Anna 414
 Such Jan
 Suchorzewska Janina 317-319, 322, 325, 327-328
 Suhrawardi, właśc. Shahāb ad-Dīn Yahya ibn Habash Suhrawardī 363, 368
 Surówka Jarosław 414
 Süsse Rudolf 111-112
 Sytnik-Czetwertyński Janusz 414
 Szabistari Mahmud 362
 Szacki Jerzy 249
 Szafer Waław 326
 Szamsuddin (Szamsodin) Mohammad Hafez Szirazi 362
 Szczeklik Andrzej 210
 Szczepański Jan 207, 239-241, 243, 245, 252-253, 255-256, 258-259
 Szczurkiewicz Tadeusz 239-241, 243-247, 252, 256

Szekspir (Shakespeare) William
166-168, 170-172
Szkłarska Anna 263, 414-415
Szmydt Jadwiga 327
Szymańska-Aleksandrowicz Beata
415

Ś

Ślipko Tadeusz 214-215
Śliwa Łukasz 414
Śmiałek Ryszard 414
Śniadecki Jędrzej 306

T

T'o Hua 213
Taglioni Filippo 80
Taglioni Maria 80
Tatarkiewicz Władysław 203, 220,
327
Tatarówna Stefania 320, 322-328
Tatarówna Wacława 320, 325, 327
Telivuo Leo J. 214
Tenenbaum Anna (Maria Rudzińska) 317-319, 327-329
Teodozjusz II (Flavius Theodosius),
cesarz bizantyjski 94
Teresa z Ávila św. 372-373
Thiele Just Mathias 90
Timur Chan (Tamerlan, Timur
Chromy) 73
Tischner Józef Stanisław 293
Tokarczyk Roman 212
Tomasz z Akwinu św. 242, 319
Tournier Michel 62, 65
Türcke Christoph 113-114, 120-121
Turczyńska Janina 317, 319, 322,
325-327
Turowska Irena 350

Turska Irena 84
Twardowski Kazimierz 320
Tyszko Marta 414
Tzara Tristan, właśc. Samuel Rosen-
stock 166

U

Ucińska Dorota 391, 414
Ungar Herman 322
Ungar Lea 322, 327

V

Valéry Giscard d'Estaing 173
Valéry Paul 59
Vogel Debora 320, 322-324, 327-328

W

Wagner Ryszard 15-16, 18, 25, 27-
28, 31, 33
Wahle Richard 322
Wallis Aleksander 337, 339
Wallis Mieczysław 177, 188-191
Waśkowski Antoni 323
Weber Max, właśc. Karl Emil Maxi-
milian Weber 120
Weininger Otto 63
Weiss Wojciech 323
Welsch Wolfgang 302
Wędrychowska-Cyrus-Sobolewska
Maria 321, 323-324, 327
Węgrzecki Adam 382
Whewell William 107
Wilde Oscar 62, 98
Wilk Andrzej 414-415
Wilkońska Joanna 137, 414
Williams Glanville 217
Winckelmann Johann Joachim 34

- Winclawski Włodzimierz 241
Witkiewicz Stanisław Ignacy (Wit-
kacy) 322-323
Włodek (Włodkowa) Zofia Albina
de Goetz-Okocimska 319, 323,
325-328
Wundt Wilhelm Maximilian 321
Wyspiański Stanisław 323
Zegadłowicz Emil Erwin 62, 65
Ziarkowska Joanna 331, 415
Ziąbka Małgorzata 177, 414-415
Zimmerman Robert von 318
Zimmermann Kazimierz 326
Znaniecki Florian 239-244, 246-
254, 256-257, 259
Zowisło Maria 414
Zuchora Krzysztof 298, 307

Z

- Zaderecki Tadeusz 328
Zaratustra 22
Zdebska-Biziewska Halina 414-415

Ż

- Żeromski Stefan 62
Żukowska Zofia 307

Książka *Na Przełomie* jest niezmiernie ciekawym zbiorem prac rozmaitych. Stanowi świadectwo programowej różnorodności tematycznej, a zarazem potwierdzenie filozoficznych pasji i kompetencji indywidualnych u młodych wciąż – filozofów. Niektórzy znajdują się zapewne w pobliżu apogeum swej drogi twórczej, inni zbliżają się powoli do swej entelechii. Czy przemierzać dalsze etapy samotnie lub w innych konfiguracjach organizacyjnych i personalnych, czy też może nadal z zapleczem materii i ducha *Na Przełomie*, czynnym w następnym ćwierćwieczu? Czas pokaże.

fragment Posłowa Prof. dr. hab. Józefa Lipca

Stanisław Łojek
Piotr Mróz
Magdalena Malska
Agnieszka Smrokowska-Reichmann
Ryszard Philipp
Joanna Wilkońska
Magdalena Marcinak-Pinel
Małgorzata Ziąbka
Ewa Kurlęto-Kalińska
Jacek Romański

Sabina Prejsnar-Szatyńska
Anna Szklarska
Beata Foszczyńska
Anna Smywińska-Pohl
Joanna Ziarkowska
Małgorzata Konarzewska
Katarzyna Barska
Dorota Ucińska
Józef Lipiec

<https://akademicka.pl>

